

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

în cauza civilă

Nadejda Borisova împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova

(constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil,
încasarea prejudiciului moral)

împotriva deciziei din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru,

(Dosarul nr. 2ra-50/26
NR. PIGD 2-25044031-01-2ra-02042026)

Recurs vădit neîntemeiat, conform art. 433 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, simplul dezacord al recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. G. Ciobanu)
Curtea de Apel Centru (jud. A. Panov, S. Vișcu, E. Bolocan)

2 septembrie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Elena Croitor,

Gheorghe Stratulat, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 26 martie 2025, Nadejda Borisova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului moral.

2. Reclamanta a invocat durata îndelungată a procedurilor judiciare privind partajarea unui bun imobil, susținând că procesul inițiat în anul 2007 nu a fost soluționat într-un termen rezonabil. A solicitat constatarea încălcării dreptului său, încasarea sumei de 36 000 euro cu titlu de prejudiciu moral, precum și a sumelor de 30 000 lei și 1 500 euro cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

3. Reclamanta a menționat că, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 mai 2019, fusese deja constată încălcarea dreptului Nadejdei Borisova la judecarea în termen rezonabil a aceleiași cauze pentru perioada 13 februarie 2007 – 8 mai 2018, fiind acordată o despăgubire pentru prejudiciul moral și cheltuielile de asistență juridică. În prezenta cauză, instanța este chemată să examineze perioada ulterioară, cuprinsă între 8 mai 2018 și 26 martie 2025.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

4. Prin hotărârea din 26 mai 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea depusă de Nadejda Borisova a fost admisă parțial. S-a constatat încălcarea dreptului reclamantei la judecarea în termen rezonabil a cauzei pentru perioada 8 mai 2018 – 26 martie 2025 și s-a încasat din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul Nadejdei Borisova suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, pretențiile au fost respinse ca neîntemeiate.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

5. La 11 iunie 2025, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat apel împotriva hotărârii din 26 mai 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

6. La 25 iunie 2025, Nadejda Borisova a declarat apel împotriva aceleiași hotărâri, solicitând casarea acesteia în partea respingerii pretențiilor și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

7. Prin decizia din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru, apelurile declarate de Nadejda Borisova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost respinse, fiind menținută hotărârea din 26 mai 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

8. Instanța de apel a reținut că natura acțiunii, existența cererii reconvenționale și incidentele procedurale soluționate pe parcursul examinării conferă cauzei o anumită complexitate, însă această complexitate nu justifică durata procedurilor. Curtea de Apel a luat în considerare că cererea inițială și cererea reconvențională au fost examinate în repetate rânduri, hotărârile fiind casate și cauza remisă spre rejudecare, iar repetarea rejudecărilor impunea instanțelor o diligență sporită pentru finalizarea procedurilor.

9. Cu referire la comportamentul reclamantei, instanța de apel a examinat raportul prezentat de Ministerul Justiției și a constatat că, din totalul ședințelor amânate în perioada mai 2018 – martie 2025, mai multe au fost amânate din cauza lipsei participanților la proces, inclusiv a Nadejdei Borisova și a reprezentantului acesteia. Curtea de Apel a reținut că durata procedurilor a fost determinată în parte și de comportamentul reclamantei și al reprezentantului său.

10. Totodată, instanța de apel a constatat că instanței de judecată îi revenea rolul dirigiuitor în organizarea și desfășurarea procesului și obligația de a pune capăt eventualelor abuzuri procesuale. În acest sens, a apreciat că acest rol nu a fost exercitat în deplină măsură în condițiile în care ședințele au fost amânate în mod repetat din cauza lipsei participanților. Curtea de Apel a apreciat că prima instanță a stabilit corect perioada relevantă a procedurilor, a analizat complexitatea cauzei, comportamentul părților și conduita autorităților, durata procedurilor și importanța litigiului pentru reclamantă.

11. Referitor la repararea prejudiciului moral, instanța de apel a considerat că suma de 20 000 lei a fost stabilită individual, cu luarea în considerare a circumstanțelor cauzei și a principiului echității, nefiind vădit disproporționată în raport cu încălcarea constatată și practica în materie.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

12. La 21 ianuarie 2026, Nadejda Borisova a depus cerere de recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel

Centru și a hotărârii din 26 mai 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

13. Prin încheierea din 2 aprilie 2026, Curtea Supremă de Justiție a restituit cererea de recurs depusă de Nadejda Borisova împotriva deciziei din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru.

14. La 19 martie 2026, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru și a hotărârii din 26 mai 2025 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea integrală a actelor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată.

15. În susținerea recursului, Ministerul Justiției a invocat temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. a), b) și e) din Codul de procedură civilă, susținând că interpretarea Legii nr. 87/2011 realizată de instanțele inferioare ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, că admiterea recursului ar fi necesară pentru schimbarea sau consolidarea jurisprudenței și că actele judecătorești s-ar baza pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

16. Recurentul a făcut referire la cauzele Marcel Smochin și Galina Afanas, susținând că practica Curții Supreme de Justiție confirmă posibilitatea respingerii acțiunilor întemeiate pe Legea nr. 87/2011 atunci când durata procedurilor este justificată de circumstanțele cauzei.

17. Ministerul Justiției a susținut că instanțele inferioare nu ar fi acordat aprecierea corespunzătoare raportului motivat al Curții de Apel Centru și circumstanțelor care au determinat durata procedurilor, precum lipsa participanților la ședințe, efectuarea expertizelor, separarea unor pretenții, examinarea acțiunii principale și a cererilor reconvenționale, pluralitatea participanților și rejudecările cauzei.

18. Recurentul a invocat, de asemenea, că mai multe dintre cele 27 de ședințe de judecată desfășurate în perioada relevantă au fost amânate din cauza lipsei părților, inclusiv a Nadejdei Borisova și a reprezentantului acesteia, motiv pentru care durata procedurilor nu ar putea fi imputată statului.

19. Cu privire la prejudiciul moral, Ministerul Justiției a susținut că acordarea sumei de 20 000 lei nu este justificată, deoarece reclamanta nu ar fi demonstrat existența și întinderea prejudiciului moral, iar simpla constatare a încălcării dreptului ar fi putut constitui o satisfacție echitabilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

20. Art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

21. Art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel”.

22. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;

d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

23. Art. 433 alin. (1)–(2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat;

e) problema juridică invocată în recurs nu este de o importanță fundamentală pentru dezvoltarea jurisprudenței;

f) recursul este vădit neîntemeiat.

(2) Recursul declarat în temeiul art. 432 alin. (1) lit. e) nu poate fi declarat inadmisibil în temeiul alin. (1) lit. e) din prezentul articol.”

24. Art. 440 alin. (1) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

25. Sub aspectul termenului de declarare a recursului, Completul de judecată reține că dispozitivul deciziei Curții de Apel Centru a fost pronunțat la 1 octombrie 2025, iar decizia motivată a fost expediată participanților la proces la 19 ianuarie

2026. În aceste condiții, recursul declarat la 19 martie 2026 de Ministerul Justiției al Republicii Moldova a fost depus în termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă.

26. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, potrivit art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432.

27. Recurentul a invocat temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (1) lit. a), b) și e) din Codul de procedură civilă, susținând că interpretarea Legii nr. 87/2011 realizată de instanțele inferioare ar fi contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție, că admiterea recursului ar fi necesară pentru schimbarea sau consolidarea jurisprudenței și că actele judecătorești s-ar baza pe o apreciere vădit nerezonabilă a probelor.

28. Referitor la temeiul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Ministerul Justiției nu demonstrează existența unei contradicții între interpretarea legii realizată în prezenta cauză și jurisprudența uniformă a Curții Supreme de Justiție.

29. Cauzele invocate în recurs privesc situații de fapt diferite, inclusiv sub aspectul duratei procedurilor, al conduitei participanților și al activității instanțelor. În cauza [Marcel Smochin](#), invocată de recurent, durata examinării a fost de aproximativ 18 luni, iar în cauza [Galina Afanas](#) au fost reținute alte circumstanțe privind desfășurarea procedurilor. În prezenta cauză, instanța de apel a examinat o perioadă de aproape șapte ani, ulterioară perioadei pentru care fusese deja constatată o încălcare printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

30. Totodată, jurisprudența invocată de recurent nu stabilește o regulă potrivit căreia existența unor incidente procedurale, expertize, rejudecări sau absențe ale părților exclude prin ea însăși constatarea încălcării termenului rezonabil. Dimpotrivă, caracterul rezonabil al duratei procedurilor trebuie apreciat în raport cu circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, criteriu pe care instanța de apel l-a aplicat în prezenta speță.

31. Nici invocarea art. 432 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă nu este susținută de argumente care să demonstreze necesitatea schimbării sau consolidării jurisprudenței Curții Supreme de Justiție. Recurentul nu identifică o problemă de drept asupra căreia practica ar fi divergentă sau neclară, ci solicită, în esență, aplicarea diferită a criteriilor privind termenul rezonabil la circumstanțele concrete ale prezentei cauze.

32. În plus, temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă se exclud reciproc: primul presupune existența unei jurisprudențe

uniforme deja conturate, pretins ignorate de instanța de apel, iar al doilea presupune necesitatea schimbării sau consolidării unei orientări jurisprudențiale (încheierea CSJ nr. [2ra-883/24](#), §61). În prezenta cauză, recurentul nu a demonstrat existența niciuneia dintre aceste ipoteze.

33. Referitor la temeiul prevăzut de art. 432 alin. (1) lit. e) din Codul de procedură civilă, Completul reține că, deși recurentul invocă raportul motivat al Curții de Apel Centru, acesta nu demonstrează că raportul respectiv ar fi fost ignorat sau apreciat vădit nerezonabil de instanțele inferioare. Dimpotrivă, din decizia contestată rezultă că instanța de apel a examinat expres circumstanțele reflectate în raport.

34. Analiza recursului relevă că argumentele invocate nu demonstrează existența erorilor de drept pretinse, ci reiau, în esență, obiecții privind aprecierea circumstanțelor de fapt și a probelor, examinate deja de instanța de apel.

35. În virtutea art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87/2011, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei [...] instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral [...].

36. Caracterul rezonabil al duratei procedurilor se apreciază în funcție de circumstanțele cauzei și prin prisma criteriilor dezvoltate în jurisprudența CtEDO, în special complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, conduita autorităților competente și importanța procesului pentru reclamant.

37. Sarcina de a proba prejudiciul moral nu incumbă reclamantului, evaluarea făcându-se individual, în funcție de circumstanțele cauzei și argumentele ambelor părți. În cauza [Ernestina Zullo vs. Italia](#), CtEDO a subliniat că mărimea despăgubirii se raportează și la nivelul de trai din statul respectiv.

38. Instanța de apel și-a motivat decizia, a stabilit circumstanțele de fapt relevante, a determinat natura raportului juridic litigios și a aplicat normele de drept incidente, iar cuantumul de 20 000 de lei al despăgubirii acordate cu titlu de prejudiciu moral este proporțional și justificat în raport cu circumstanțele cauzei.

39. Cuanumul prejudiciului moral de 20 000 lei, stabilit de prima instanță și menținut de instanța de apel, este compatibil cu practica Curții Supreme de Justiție în materia aplicării Legii nr. 87/2011, inclusiv cu abordarea reținută în cauzele nr. [2ra-1089/24](#) și nr. [2ra-797/25](#), potrivit căreia cuantumul satisfacției echitabile se stabilește individual, în raport cu durata procedurilor și circumstanțele concrete ale cauzei.”

40. Recurentul nu a combătut aceste raționamente prin argumente juridice concrete, formulând doar nemulțumiri generale și subiective față de soluția

pronunțată. În absența unor critici pertinente care să încadreze recursul în limitele art. 432 din Codul de procedură civilă, acesta trebuie considerat vădit neîntemeiat.

41. Din considerentele menționate, Completul de judecată constată că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova este vădit neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil.

42. În conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f) și art. 440 alin. (1) și (2), din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva deciziei din 1 octombrie 2025 a Curții de Apel Centru.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Elena Croitor

Gheorghe Stratulat